ROK III. NR. 3

CZERWONY KRZYŻ

Organ Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża

ULCO ULCO

TOW. POLSKO — AMERYKAŃSKIE

UNION LIBERTY Co.

Składy Towarowe

Wielki wybór towarów na każdy sezon.

Jakość pierwszorzędna!

Sprzedaż Hurtowa i Detaliczna

Kooperatywy, Stowarzyszenia, oraz Kółka Chrześcijańskie, otrzymają zniżkę!

Warszawa, ul. Hoża № 51

Telefon № 306-50.

Zakłady Przemysłowe:

FABRYKI SUKNA,

Materjałów Włóknistych

OPATÓWEK

dawniej FIEDLERA

pod Kaliszem.

Zarząd w Warszawie: Al. Jerozolimskie 68,

Telefon № 227-92.

W WARSZAWIE:

Fabryka „KROSNO",

Ul. Puławska № 61.

Telefon № 87-36.

„UNION LIBERTY BANK"

WSZELKIE

OPERACJE

FINANSOWE

Warszawa, Al. Jerozolimskie № 68.

Telefony: 186-05, 132-05, 51-93,

„Ulco-Garaż"

Inwazja bolszewicka przeszkodziła wykończeniu garażu. Stanie jednak najdalej w marcu przy narożniku ulic

Nowogrodzka i Składowa

W garażu będzie można pomieścić przeszło 300 samochodów, Salę Wystawową, Warsztaty Reperacyjne i Szkołę Szoferów.

Obecnie posiadamy na składzie wielki zapas

NARZĘDZI ROLNICZYCH.

ROK III. 1 LUTEGO 1921 NR. 3.

CZERWONY KRZYŻ

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA CZERWONEGO KRZYŻA

Wychodzi 1 i 15 każdego miesiąca.

Przedpłata z przesyłką:	Adres Administracji:	Ceny ogłoszeń:
rocznie . . . . . Mk. 320	Biuro Zarządu Głównego	Cała strona . . . Mk. 6000
półrocznie . . . . „ 160	w Warszawie, Nowo-Senatorska 1.	$^1/_2$ strony . . . „ 3500
numer pojedyn. . . „ 25	(od 9 rano do 4 popoł.).	$^1/_4$ „ . . . . „ 2000
Wszystkie artykuły są płatne.	Redakcya: Jerozolimska 68 m. 6.	
Rękopisy nie zwracają się.	(tel. 12-64. od 5—6 popoł.)	

Dr. Józef Zawadzki, członek Kom. Gł. P. T. C. K.

Organizacja Komitetu Międzynarodowego Czerwonego Krzyża

Referat na X Konfer. Towarzyst. Czerwonego Krzyża.

Od chwili powstania t. j. od 9/II 1863 r. Komitet Międzynarodowy Cz. K. jest organizacją czysto genewską, uzupełnianą przez kooptację, dokonywaną początkowo przez założycieli, następnie przez czynnych członków Komitetu.

Dzięki wielkiemu umiarowi członków Komitetu stan ten trwa już lat 57 i został, jak dotąd, zaaprobowany przez wszystkie Tow. Czerwonego Krzyża, a na zjeździe w Karlsrue w 1887 t. j. 34 lata temu powzięto uchwałę następującą:

„Dans l'intérêt géneral de la Croix-Rouge il est utile de maintenir, tel qu'il existe depuis l'origine de l'oevre, le Comitè international, qui siège à Géneve. Il continuera en particulier: a) à travailler au maintien et au developpement des rapports des Comités centraux entre eux b) à notifier la constitution de nouvelles sociètès nationales, après s'etre assuré des bases sur lesquelles elles sont fondèes".

(W ogólnym interesie Cz. K. jest rzeczą pożądaną utrzymać Komitet Międzynarodowy w Genewie w takim składzie, w jakim istnieje od założenia. W szczególności Komitet Międzynarodowy w dalszym ciągu będzie: a) pracować nad utrzymaniem i rozwojem stosunków wzajemnych między Komitetami głównymi C. K. b) rejestrować nowe towarzystwa narodowe po zbadaniu podstaw, na których powstały).

Przez długi ten okres czasu Komitet Międzynarodowy w Genewie skupił swą działalność na następujących punktach:

1) pomagał w zakładaniu, rozszerzaniu i rozwoju tow. Cz. K. we wszystkich państwach,

2) czuwał nad zachowaniem zasad podstawowych Cz. K. szczególniej przy powstawaniu nowych towarzystw.

3) starał się o przystąpienie wszystkich państw cywilizowanych do Konwencji Genewskiej,

4) czuwał nad zachowaniem nakazów tej konwencji jako prawa międzynarodowego publicznego, zawiadamiał o przekroczeniach i pobudzał państwa do zapewnienia poszanowania Konwencji przez wydawanie odnośnych praw, rozporządzeń wojskowych i wdrażania w ich wykonanie naczelników oddziałów wojskowych i żołnierzy,

5) tworzył agentury międzynarodowe w czasie wojny dla udzielania pomocy jej ofiarom, szczególniej jeńcom

i dla zachowania kontaktu między nimi a państwami wojującemi.

W czasie pokoju zajmuje się ofiarami wojny, chorobami i nieszczęściami ogólnemi ludności cywilnej, będąc organem inicjatywy, związku i koordynacji działania Towarzystw Cz. K. i opierając się jedynie na autorytecie moralnym.

Zasady, któremi się kieruje, oparte są na podstawie miłosierdzia: bezwzględna bezstronność, zupełna niezależność z punktu widzenia polityki, równość w stosunku do wszystkich członków wielkiej rodziny Czerwonego Krzyża, wreszcie ogarnięcie całego świata, idea bowiem Czerwonego Krzyża nie uznaje rogatek i granic z punktu widzenia politycznego, społecznego, rasowego i wyznaniowego.

W czasie obecnej wojny Komitet głównie poświęcił się sprawie jeńców.

Wymiana dotychczasowa myśli między Kom. Międzyn. a Tow. Cz. Krzyża następowała drogą druków (wydawnictwa, okólniki) oraz na Kongresach, których dotąd odbyło się 9 w różnych stolicach świata. Uchwały tych Kongresów, aczkolwiek w zasadzie obowiązujące względnie tylko, wprowadzone zostały siłą faktu w życie i uporządkowane obecnie w wydawnictwie Komitetu z r. 1920, dają nieomal całokształt postulatów, któremi kierują się poszczególne T-wa.

Jak widzimy z powyższego Komitet Międzynarodowy:

a) powstał samoistnie z woli inicjatorów Cz. Krzyża, zaakceptowanej przez wszystkie T-wa na Kongresach,

b) uzupełnia się sam przez dobieranie nowych członków z pośród mieszkańców Genewy,

c) ma po za rejestracją luźny związek z Tow. Cz. Krzyża.

d) posiada tylko egzekutywę moralną w stosunku do Tow. Cz. Krzyża, jest raczej organem inicjującym i organem doradczym dla tych towarzystw, a nie kierownikiem ich w scisłem tego słowa znaczeniu.

Od czasu powstania Komitetu Międz. Cz. K. w Europie prowadzono następujące wojny: wojna prusko-duńska, prusko-austrjacka, prusko-francuska, rosyjsko-turecka i wielka wojna europejska, nie biorąc pod uwagę wojen na Bałkanach; po za Europą w tym czasie prowadzono wojnę amerykańsko-hiszpańską, angielsko-burską, chińską i rosyjsko-japońską.

We wszystkich tych wojnach Czerwony Krzyż odgrywał rolę wybitną, wszystkie te wojny były względnie krótkie, toczyły się między dwoma państwami, obejmowały więc terytorjum bardzo niewielkie.

Wyjątek stanowi wojna 1914—1918 r. W grę weszły tu nieomal wszystkie państwa Europy, Azji, Afryki, Ameryki i Australji. W Europie pozostali obojętnymi widzami: Hiszpanja, Holandja, Dania, Szwajcarja, Szwecja i Norwegja, w Ameryce cała południowa Ameryka, w Afryce drobne państwa środkowe, w Azyi Chiny i drobne państwa Indochin.

Ale neutralność państw nieuczestniczących w wojnie, aczkolwiek nikt nie przeczy, że starały się o zachowanie jaknajściślejszych jej pozorów, nie zawsze wydaje się istotną neutralnością stronom wojującym, każda ze stron ma neutralności zwykle coś do zarzucenia, bo objektywnej neutralności wogóle nie ma, jest tylko subjektywna, a więc niezupełna. Rasa, język, stosunki ekonomiczne zawsze sprawić muszą, że sympatje neutralnego państwa będą po stronie tego lub innego państwa wojującego.

A jeżeli można dopuścić neutralność wtedy, gdy ma się doczynienia z 2 tylko państwami wojującemi, to jakże zachować ją wtedy, gdy mamy doczynienia z większością państw?

To też wojna wszechświatowa dowiodła, że ta neutralność nie była istotną, że, mimo wysiłku rządów, ludy poszczególnych państw miały te lub inne sympatje i że stać po nad stronami walczącemi bez przechylania się w tę inną stronę jest rzeczą nie łatwą, jeżeli wogóle możliwą.

I dla tego przeciw zasadzie neutralności wysuwa się inną zasadę: uzgonień przez Związek narodów, która zyskała dziś takie uznanie, że prócz tych narodów, które nie wykonały swych zobowiązań traktatowych, wszystkie inne bez wyjątku zapisały się do Związku w nadziei, że ludzkości zabłyśnie lepsze

jutro w postaci załatwiania sporów na drodze pokojowej, rozjemczej.

Z pośród zdań wszystkich Zrzeszonych narodów, niewątpliwie, czy to większością głosów czy jednomyślnie wyłoni się zdanie zbiorowe, przed którem ugiąć się będą musieli wszyscy, a więc zdanie możliwie bezstronne.

Po tej drodze iść muszą i te stowarzyszenia, które jak Czerwony Krzyż obejmują wszystkie narody i muszą być ich wyrazicielami w sprawach miłości bliźniego.

Wojna obecna dowiodła, że egzekutywa moralna, którą jedynie do tej pory miał Cz. K. już dziś nie wystarcza, ze na czele C. K. musi stanąć ciało poparte przez egzekutywę fizyczną. Zbyt wiele w czasie tej wojny, nagromadziło się pogwałceń prawa międzynarodowego i dobrowolnie przez państwa zawartych konwencji, aby można było na przyszłość liczyć na poszanowanie praw ludzkich li tylko na zasadach dobrowolnej zgody i moralnego wpływu.

Gwałcących prawa dosięgnąć musi miecz sprawiedliwości wszechludzkiej, bo okazuje się, że są tacy—którzy tylko przed siłą uginają karków.

I aczkolwiek Kom. Międz. Genewski czynił wszystko w czasie wojny i wyczerpywał wszelkie możliwe środki do osiągnięcia swych celów t. j. stosowania praw ogólno ludzkich, widzieliśmy, że autorytet jego nie wystarczał. Kiedy potrzebowano jego pomocy — udawano się do niego, gdy zaś on żądał w imię ludzkości szanowania praw — dawano mu odpowiedzi wymijające, niekiedy nie odpowiadano wcale.

Wojna napowietrzna, wojna podmorska dają aż zanadto dość przykładów łamania wszelkich praw ludzkości A tym bardziej wojna domowa, szalejąca dziś, wykazuje bezsilność Cz. K. w zabezpieczeniu praw ludzkości i miłosierdza.

Aby ten autorytet naczelnej władzy wszystkich Tow. Cz. K. wzmódz, aby nadać mu siłę egzekucyjną, a wszystkim stow. Cz. K. spoistość międzynarodową należy stworzyć organizację nowego typu.

Widzimy, że dla zadań podobnych Tow. Cz. K. stworzyły silny związek Ligi, króra, acz istnieje dopiero od roku, zdążyła sobie wyrobić uznanie śród członków i w Lidze narodów. Omal ściślejszy związek musi powstać na czas wojny, a byłoby pożądanem, aby powstał wogóle jeden związek C. K., obejmujący wszystkie jego zadania.

Dla tych a nie dla innnych powodów, mianowicie: a) dla nadania Cz. K. i jego naczelnym władzom szerszej egzekutywy, b) dla silniejszego związania wszystkich Tow. Cz. K. w jedną całość, c) dla spoistości większej tych Tow. proponujemy poddać rewizji dotychcasowy ustrój Komitetu Międzynarodowego i Konferencji Cz. K.

Ponieważ sprawa ta będzie jaśniejsza, gdy ujmiemy ją w formę statutu, przytaczam jego projekt do uznania Konferencji.

Statut Międzynarodowego Cz. Krzyża i jego Komitetu.

1. Wszystkie tow. Cz. K. obowiązane są należeć do wspólnej organizacji pod nazwą Międzynarodowy Czerwony Krzyż.

2. Wszystkie tow. Cz. K. bez względu na znaczenie państwa, w którem powstały, są równe i posiadają jednakowe prawa.

3. Tow. Cz. K. są związane z sobą wspólną ideą i wspólną władzą centralną,

4. Władzami Centralnemi Międz. Cz. Krzyża są.

a) sejmy Czerwonego Krzyża.

b) Komitet Międzynarodowy.

5. Sejmy Cz. K. zwołuje Komitet Międzynarodowy w odstępach czasu stałych, nie dłuższych niż co lat 3 kolejno w jednem z miast, stanowiących siedzibę narodowego Cz. K. Sejmy składają się z delegatów narod. Tow. Cz. K. w liczbie nie wyższej niż 3 od każdego Tow. i przedstawicieli państw, które podpisały Konwencję Genewską oraz jako gości przedstawicieli pokrewnych instytucji i związków.

6. Każde Tow.; reprezentowane na Sejmie, posiada bez względu na liczbę

delegatów 1 głos, 1 głos również ma państwo, posiadające nar. Cz. K.

7. Sejm Cz. K. roztrzyga wszelkie sprawy, dotyczące działalności Cz. K. w czasie wojny i pokoju. Wnioski i porządek obrad ustala na 3 miesiące naprzód Komitet Międzynarodowy. Każde Tow. na 2 m. przed Sejmem ma prawo zgłosić własne wnioski.

8. Postanowienia Sejmu obowiązują T-wa o ile uzyskają $^2/_3$ głosów obecnych pod warunkiem że za wnioskiem opowie się większość przedstawicieli tow. Cz. Krzyża.

9. Na czele organizacji Międzyn. Cz. K. stoi Komitet Międzynarodowy, urzędujący w Genewie i złożony:

a) z dotychczasowych członków Komitetu Międzynarodowego w liczbie nie większej niż 10.

b) z delegatów tow. Cz. K. po 1 z każdego towarzystwa w liczbie 15.

c) z przedstawicieli Ligi narodów w liczbie nie większej niż 5.

10. Członków dotychczasowego K. M. pozostających w kadencji 3-letniej wylosowuje Sejm z pośród pełnej listy kandydatów, zamieszkałych stale w Genewie. Delegatów tow. Cz. K. mianują co rok odnośne Komitety nar. tow. Cz. K. Kolejność wysyłania delegatów przez poszczególne T-wa na 1 rok określa kolejność powstawania towarzystw Cz. K.

W pierwszym roku wyszlą delegatów, Niemieckie, Belgijskie, Duńskie, Francuzkie, Włoskie, Hiszpańskie, Portugalskie, Szwedzkie, Norweskie, Stanów Zjedn. Am. Północnej, Szwajcarskie, Austrjackie i Holenderskie Towarzystwa Cz. Krzyża.

W drugim roku: Rosyjskie, Angielskie, Tureckie, Jugo-słowiańskie, Rumuńskie, Greckie, Peruwiańskie, Argentyńskie, Węgierskie, Bułgarskie, Japońskie, Kongo, w trzecim roku Wenezuelskie, Urugwajskie, Chilijskie, Kubańskie, Meksykańskie, Chińskie, Brazylijskie, Luksemburskie, Polskie, Czechosłowackie, Finlandzkie i Syamskie Towarzystwa Cz. Krzyża.

W miarę przybywania nowych towarzystw będą one dołączane do 2 i 3 grupy (liczących po 12 członków).

Sejm Cz. K. jest władny ułożyć inną kolejkę wstępowania delegatów tow. Cz. K. do Komitetu międzynarodowego bądź na drodze losowania, bądź też na drodze odpowiednio umotywowanego wniosku.

11. Przedstawicieli Ligi Narodów mianuje Rada Ligi co rok z pośród przedstawicieli państw Ligę tworzących według swego uznania.

12. Komitet międzynarodowy na pierwszem organizacyjnem posiedzeniu w pełnym komplecie wybiera prezesa, 3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika. Prezesem, 1 wiceprezesem, sekretarzem i skarbnikiem mogą być tylko osoby stale zamieszkałe w Genewie, obywatele Rzeczypospolitej Szwajcarskiej, 2 wiceprezesów wybiera Komitet z pośród swych członków. Corocznie ustępujący członkowie prezydjum mogą być wybrani ponownie.

13. Komitet Międzynarodowy ustala dla siebie regulamin. Zebrania Komitetu pełnego odbywają się co 3 miesiące w Genewie i na wezwanie każdorazowe prezesa. W międzyczasie wszelkiemi sprawami zarządza prezydjum Komitetu, zdaje jednak sprawę ze swych czynności przed pełnym Komitetem na najbliższem zebraniu.

14. Komitet Międzynarod. kieruje sprawami Cz. Krzyża, wydaje odnośne polecenia poszczególnym T-wom co do wykonastwa Konwencyj międzynarodowych, uchwał Konferencyj oraz uchwał Sejmu Cz. Krzyża. Jest jedynym kompetentnym komentatorem praw Cz. K. i przedstawicielem Cz. K. wobec rządów państw poszczególnych i Ligi Narodów. Wykonywa uchwały Sejmu, zwołuje Sejmy Cz. K. i w międzyczasie załatwia wszelkie sprawy, dotyczące Cz. K.

Komit. Międzynarodowy może mieć swoje przedstawicielstwa przy poszczególnych państwach, na prawach eksterytorjalności.

W czasie wojny Komitet Międz. przez swoich przedstawicieli (wyłącznie z pośród obywateli państw neutralnych) obejmuje kierownictwo nad sprawami jeńców wojennych i cywilnych, opiekę nad obywatelami krajów okupowanych, wymianę jeńców tudzież, przestrzega szczerego wykonania praw i konwencji.

W razie oporu odwołuje się do Ligi Narodów o interwencję i pomoc.

Wszystkie tow. Cz. K. obowiązane są spieszyć z pomocą Kom. Między., który kieruje akcją ratowniczo-pomocniczą towarzystw w porozumieniu z narodowym Cz. K. i odnośnym rządem. W czasie pokoju Kom. Międzynarodowy kieruje działalnością tow. narodowych dla ludności cywilnej i daje im odpowiednie wskazówki. Zakres jego działalności w tym względzie określają uchwały Sejmów Cz. K.

15. Międzynarodowy Cz. Krzyż rozporządza następującemi funduszami:

a) składkami poszczególnych Towarz. Cz. K.
b) zapomogami od rządów państw Stowarzyszonych,
c) fundacjami specjalnemi,
d) dochodami z przedsiębiorstw.

16. Każde T-wo C. K. wpłaca do kasy Międz. C. K., stałą składkę roczną określaną co lat 3 przez Sejm tow. Cz. K. Wysokość zapomóg od państw poszczególnych oznacza corocznie Liga Narodów.

17. Wydatkowanie sum oraz zatwierdzanie budżetu należy do Komitetu Międzynarodowego. Co lat 3 Komitet składa sprawozdanie finansowe Sejmowi Cz. K.

18. Koszty utrzymania członków Komitetu ponosi towarzystwo, którego są przedstawicielami.

19. Statut niniejszy będzie uważany za przyjęty po podpisaniu go przez 30 towarzystw Cz. Krzyża oraz Radę Ligi Narodów i wchodzi w życie po pierwszym Sejmie C. K., który zwołany będzie w końcu r. 1921 w jednem z miast Europy uchwałą X Konferencji Cz. Krzyża.

* * *

Oto w najkrótszych zarysach statut Międzynarodowego Cz. Krzyża.

Jak widzimy odpowiada on następującym postulatom:

1) ujednostajnia organizację C. K.,
2) przez udział przedstawicieli Ligi Narodów daje mu autorytet i środki egzekucyjne, jakiemi rozporządza to ciało,
3) daje udział w zarządzie w ciągu każdego 3-lecia wszystkim tow. Cz. Krzyża,
4) zabezpiecza fundusze Komitetu międzynarodowego,
5) w czasie wojny daje Kom. Międz. nie tylko autorytet moralny, ale i gwarancję wykonania zarządzeń w granicach istniejących praw i konwencji.
6) w czasie pokoju daje możność wszechstronnej i planowej pracy pokojowej dla ludności cywilnej,
7) w czasie wojny domowej daje możność ingerencji C. K.

Wszystkie te względy przemawiają za przyjęciem tego projektu. Jako młode tow. P. T. C. K., prowadząc swą akcję w czasie ciężkich chwil przeżywanych przez ojczyznę miało możność przekonać się o bezsilności usiłowań zarówno swoich jak i komitetu w sprawach, dotyczących wymiany jeńców, poszanowania personelu C. K. oraz przestrzegania praw wojny. Jest ono gotowe zawsze uznać autorytet zbiorowego M. C. K., bo widzi w nim uosobienie wszechludzkiej idei miłosierdzia.

Dla tego stajemy przed Konferencją z naszym projektem, mając nadzieję, że nie przebrzmi bez echa i oblecze się w czyn dla dalszego rozwoju i rozkwitu idei miłosierdzia i miłości ludzkości.

Z zagranicznych Tow. Czerwonego Krzyża.

Z Amerykańskiego Czerwonego Krzyża.

Konferencja narodowa Amerykańskich Oddziałów Czerwonego Krzyża odbyła się w Waschingtonie 6 i 7 grudnia.

Konferencja trwała dwa dni, każda więc chwila była zużytkowana. Na

skutek wniosków pochodzących z całego kraju, następujące przedmioty zostały przeznaczone dla obrad ogólnych: Członkostwo w oddziałach, orgnizacja w oddziałach, finanse oddziałów, specjalne zagadnienie poszczególnych oddziałów.

Przedstawiciele rozmaitych oddziałów, rozpoczynali obrady nad każdym przedmiotem.

Program przedstawia się w sposób następujący: 6 grudnia, poniedziałek, godzina 10 rano. Przedmiot ogólny, — organizacja.

a) Stosunki pomiędzy Oddziałem i filjami,
b) Stosunki pomiędzy Oddziałami i Okręgiem.

Poniedziałek godz. 2 po południu. Przedmiot ogólny: Finanse oddziału.

a) Użycie funduszów należących do Oddziału,
b) Stosunek Okręgu do funduszów powyższych.

Wtorek. 7 grudnia, godz. 10 rano. Przedmiot ogólny: Członkostwo w Oddziałach.

a) Nauki wyciągnięte z kampanji werbunkowej, następnie obrady ogólne.
b) Metody dla ustalenia dożywotniego członkostwa. Mówca pojedyńczy, następnie obrady ogólne.

Wtorek. godz. 2 po południu. Przedmiot ogólny: Specjalne zagadnienia w poszczególnych Oddziałach.

a) Personel wykwalifikowany. Podaż i zapotrzebowanie. Mówca pojedyńczy.
b) Stosunek oddziału Cz. Krz. z miejscowemi organizacjami, mówca pojedyńczy, następnie ogólne obrady nad rozmaitemi przedmiotami. jak również uchwały i sprawozdania z Komitetu.

Dołożono wszelkich starań ku temu, aby podczas pobytu swego w Waschingtonie, delegaci Oddziałów mogli wejść w styczność z temi Wydziałami Zarządu Gł. Amer. Cz. K. którymi się szczególnie interesowali. Koferencja miała na celu utworzenie ściślejszej łączności pomiędzy Oddziałami i centralą, jak również udzielenie wiadomości i poparcia w dziedzinie istniejących czynności Cz. Krzyża.

Delegaci Oddziałów obecni na konferencji, zasiadali we wtorek 7 grudnia, jako członkowie rady głównej i wybrali z pośród grona przedstawicieli Oddziałów 2 członków do centralnego Komitetu. Fakt ten podkreśla demokratyczny charakter Amer. Czerw. Krzyża i dowodzi, że konferencja była istotnie wyrazem Amerykańskiego Czerwonego Krzyża.

Z wynikami konferencji zapoznamy czytelników w następnych numerach.

Z poezji o Czerwonym Krzyżu.

Inwalida.

Ciągną przez miasta i sioła,
Od domu do domu — jak ptak!..
Mój urząd?... O! Wasze Miłości!
Ja bohaterów przyszłości
Zasiewam.... oto mój znak!...

. . . .

Nie płaczcie — w *Wysokiej* to *Służbie*!
Z *Jej* ręki we mnie padł cios;
Więc, choć mi zbywa na *chlebie*,
W słonecznem żyję ja niebie,
Żem stanął, gdy wołał Jej.... Los!

Więc z *honorowym* tym znakiem
Wysoka wiąże mię wieść!
Dumnie ja noszę swe czoło
I *mój* jest świat ten wokoło,
Bo *we mnie* jego jest cześć!!...

Ot... jedno..... Ale - to - trudno...
Wybaczcie... musi tak być...
Może stuk nogi drewnianej,
Każe też w Chwili Zesłanej,
W najwyższej Służbie — wam mrzeć!...

A teraz — bywajcie zdrowi!...

. . . .

Za łez — wylanych tu — blask,
Niech Bóg wam hojnie zapłaci,
Bliznami was też wzbogaci,
W najwyższym wymiarze Swych Łask!...

Ferdynand Geržabek.

Czerwony Krzyż.

Czy zima jest, czy młody maj,
Czy kwitnie szron, czy bzy,
Jak nasz szeroki rodny kraj,
Strugami płyną łzy!...

Tym zginął ojciec, mąż, tym brat,
Gdy święty zawrzał bój,
Gdy ziemię nam najechał kat,
Tratował ją jak zbój!...

Ach! tyle mogił — tam i tu,...
A w każdej drogi proch;
I śród cichego mogił snu —
Sieroctwa jęk i szloch....

Lecz, kto z was dobrze tęży słuch,
W swą głąb zapuszcza wzrok,
Słyszy, jak Pana stąpa Duch —
Przez kraju ból i mrok;

I chociaż mu — z otwartych ran
Wciąż ciepła tryska Krew,
On, jak miłości Bóg i Pan,
Miłości rzuca siew....

On to, gdzie jeno duchem tchnie,
— Jak ów pelikan — ptak,—
Kreśli na białem piersi tle
Czerwony Krzyża znak....

. . . .

Ferdynand Geržabek.

Z Polskiego Tow. Czerwonego Krzyża.

Dary amerykańskie.

Poseł polski w Waschingtonie telegrafuje, że na statku West-Segorja, przesłano 49 pak, zawierających 1164 tuziny trykotów — dar Sokołów polskich w Ameryce dla żołnierza polskiego. Statek zdaje się już zawinął do Gdańska, dokąd będzie wysłany delegat dla odebrania i przywiezienia tych rzeczy, a później specjalna delegacja Czerwonego Krzyża według woli ofiarodawców rozda je żołnierzom. Sokoli złożyli i składają masę dowodów swej wielkiej ofiarności. Wszyscy są członkami T. T. C. K. i płacą składki najmniej 1 dolara. Jednym z energiczniejszych jest dr. Kallen z New-Yorku.

Dar z Brazylji.

Poselstwo polskie w Rio-de-Janeiro (Brazylja) zawiadamia, że jednocześnie przekazuje przez filję Banku National City Bank of New-York na rachunek Polskiej kasy Pożyczkowej 4086 millereisów i 800 reisów, co w dolarach czyni 644 dolary i 60 centów. suma powyższa została zebrana przez powstały niedawno Komitet Polsk. Czerw. Krzyża w mieście San Paulo z przewodniczącą Amelją Kugel.

Akcja odżywiania dzieci.

W Ameryce zapoczątkowana została nowa akcja pomocy dla dzieci. Przesyła się na wzór przekazów pieniężnych przekazy żywnościowe — na przekazie jest wymienione cztery grupy produktów żywnościowych i cena przekazu. Przekazy są na sumę 10 dolarów i 50 dolarów. Prałat Streński przesyła takich przekazów 10—7prz. po 50 dol. i 3 po 10 dol. Jest to dar polaków z Broclinu, dla dzieci Warszawy i Łodzi. Przekazów przyszło d. 21 z. m. do Warszawy 8 50 dolarowych, przysłanych przez Komitet Obywatelski z Góry Sudjana. Zaznaczamy, że życzeniem Kolonji jest, aby żywność ta była rozdzielona między głodne dzieci w Polsce.

Typy przekazów są następujące:

A $24^1/_2$ funty ang. mąki, 10 funtów ang. fasoli, 8 funty ang. słoniny, 8 puszek mleka, cena 10 dolarów.

B 140 funtów ang. mąki, 50 funtów ang. fasoli, 16 funtów ang. słoniny, 14 funtów ang. tłuszczu, 12 puszek konserw mięsnych, 48 puszek mleka, cena 50 dolarów.

Ustawa łóżek fundacyjnych i imiennych w szpitalach polskiego T-wa Czerwonego Krzyża.

Komitet zatwierdził dnia 10/1 r. b. przedstawioną przez Wydział Lekarski Ustawę.

I. Łóżka fundacji wieczystej.

1. Życzący mieć w szpitalu Pol. T-wa Czerw. Krzyża łóżko składa w kasie Zarządu Głównego odpowiednią sumę na zakup sprzętów i bielizny, nieodzownych dla urządzenia jednego łóżka, oraz kapitał, od którego odsetki wystarczyłyby na opłatę należności za leczenie i utrzymanie chorych, umieszczonych na tym łóżku przynajmniej przez 250 dni rocznie.

2. Na łóżku fundacyjnym zawiesza się tabliczka z nazwiskiem ofiarodawcy i wzmianką, iż jest to łóżko fundacji wieczystej.

3. Fundator łóżka ma pierwszeństwo do umieszczenia chorych przez siebie wskazanych na to łóżko przed innymi, zgłaszającymi się kandydatami. Jeżeli niema kandydatów, przedstawionych przez fundatora o umieszczeniu chorych na łóżku fundacyjnym decyduje lekarz naczelny szpitala. Na łóżkach fundacyjnych naczelny Lekarz umieszcza chorych, których stan majątkowy nie pozwala na ponoszenie opłat szpitalnych, a rodzaj choroby wymaga bezwzględnego leczenia szpitalnego.

4. Kapitał, złożony na utrzymanie łóżka fundacji wieczystej, składa się w papierach pupilarnych, od którego odsetki Zarząd Główny przekazuje administracji Szpitala do wyrachowania.

II. Łóżka fundacyjne.

1. Życzący mieć w szpitalu P. T. Cz. K. łóżko własnej fundacji wnosi odpowiednią sumę na zakup sprzętów i bielizny, nieodzownych dla urządzenia jednego łózka, oraz na leczenie i utrzymanie chorego w ciągu jednego roku (przynajmniej na 300 dni).

2. Na łóżku fundacvjnem zawiesza się tabliczka z nazwiskiem ofiarodawcy i wzmianką, iż jest to łóżko fundacji ofiarodawcy.

UWAGA: p. 3 ustawy o łóżkach fundacji wieczystej obowiązuje w ciągu roku dla łóżek fundacyjnych.

III. Łóżka imienne.

1. Życzący mieć w szpitalu P. T. Cz. K. łóżko swojego imienia składa odpowiednią sumę na zakup sprzętów i bielizny, nieodzownych dla urządzenia jednego łóżka.

2. Nad łóżkiem zawiesza się tabliczka z nazwiskiem ofiarodawcy.

Z prasy polskiej.

W Dzienniku frontu Nr. 2, z d. 5/I r. b., czytamy co następuje:

Praca Pol. Towarz. Czerw. Krzyża przy 2-ej Armji

od 1-go maja 1920 r. do 1 stycznia 1921 r.

Jakie Czerw. Krzyż oddał usługi żołnierzom—tego chyba nadmieniać nie trzeba. Odnosili się oni do niego z całą serdecznością i z całem zaufaniem. A że dowcip i humor żołnierski, piosnka swywolna, nieoszczędzając nikogo i niczego, pamiętały także o Czerwonym Krzyżu — to dowodzi jego popularności.

A teraz kilka cyfr z działalności kilkumiesięcznej tej instytucji przy 2-ej Armji:

1. *Pukty opatrunkowo-żywnościowe P. T. C. K.* Ilość punktów przy Armji waha się od 6 do 10. Przeciętna wydajność każdego punktu (ilość porcji żywnośc. od 500 do 100 dziennie). Lokal składa się z 5 do wagonów; personel: 3 osoby — inteligentnych pracowników, 4 osoby służby. Aprowizację otrzymano—50% z intendentury za gotówkę, 50% od Zarządu Głównego z Warszawy. Żołnierz chory i ranny,

oraz żołnierz w podróży dostaje w P. T. Cz. Krz. pożywienie bezpłatnie, zaprowjantowany płaci 12 mk. za całodzienne utrzymanie, oficer 26 mk. Ceny, jak widać, niewspółmierne z obecną drożyzną.

Działalność opatrunkowa — pomoc doraźna.

Punkty żywnościowo - opatrunkowe były używane jako czołówki, a także jako stacje zborne chorych i rannych, a wówczas ich akcja żywnościowa była bezpłatna.

2. *Szpitale.* W okresie pochodu ukraińskiego Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża posiadało na terenie 2-ej Armji 3 szpitale: w Równem, Łucku i Dubnie, rozporządzając ilością 180 łóżek.

3. *Pociąg Kąpielowy P. T. C. K.* Nr. 8/12 zmilitaryzowany. Gospodarczo i kasowo zaopatrywany przez P. T. Czerwonego Krzyża. Kąpie 400—500 ludzi dziennie.

4. *Kolumny Dezynfekcyjne P. T. C. K.* Pracowało 7 aparatów wraz z personelem w okresie wiosennym i letnim.

5. *Rozdawnictwo.* Cel: dostarczenie dla zdrowych żołnierzy bielizny, swetrów, mydła, papierosów, dla chorych jako pomoc doraźna — koców, mleka, ryżu, bielizny medykamentów, bandaży i t. p. **Ogólna ilośc rozdanej bezpłatnie bielizny około 100.000 (sto tysięcy) sztuk.**

6. *Pomoc uchodźcom i reemigrantom* wyraża się w rozdawnictwie i bepłatnem pożywieniu w punktach żywnościowo - opatrunkowych i herbaciarniach dla uchodźców oraz rozdawnictwie odzieży, obuwia używanego, koców, ubrań i bielizny dziecięcej, a także kakao, ryżu, papierosów, mydła i t. p. Główny zasiłek w tej akcji otrzymało Polskie Tow. Czerwonego Krzyża przy 2-ej Armji od Amerykańskiego Czerwon. Krzyża.

Ogólna ilość członków Polskiego Towarzystwa Czerwonego Krzyża wynosiła I-go stycznia 1920 roku około trzydziestu tysięcy członków; 1-go stycznia 1921 roku przewyższa miljon.

* * *

Wspomnieć jeszcze należy o kierownictwie Cz. Krz. przy Armji 2-ej, (pełnomocnik p. Brzozowski) zasługującem na najwyższe uznanie, tudzież o pracy i poświęceniu sióstr. Jak nam wiadomo, kilka z nich, opatrując chorych, zaraziło się tyfusem, a wyleczywszy się—stanęło na swym posterunku.

Jakby się najlepiej odwdzięczyć tej Instytucji?

Jest sposób na to prosty i łatwy: **zapisujcie się na członków Polskiego Tow. Czerwonego Krzyża!**

Czerwony Krzyż Młodzieży.

Odezwa
Do dzieci polskich i młodzieży.

Cała ziemia nasza po wielkiej wojnie zasiana jest sierotami, dlatego Chrystus przychodzi do nas częściej w gości, chodzi od wioski do wioski, do sierot boskie wyciąga dłonie i patrzy na nie wejrzeniem matczynej twarzy... A gdy dzieciom pomocy potrzeba, mówi do serc ludzkich: „Ktobykolwiek przyjął to dzieciątko w imieniu mojem, mnie przyjmuje“.

Na głos ten otwierają się źródła miłosiedzia i płyną ku nam zewsząd, nawet z dalekiej, zamorskiej półkuli To Chrystus osusza w ten sposób Wasze łzy, On to otwiera dla Was głębię serc ludzkich i posyła miłosierne dłonie, krzyżem czerwonym znaczone.

W ciągu całej wojny i w obecnym ciężkim okresie przejściowym pełno jest na polskiej ziemi tej opiekuńczej akcji Czerwonego Krzyża

Czy pojmujecie, kochane Dzieci, tę wielką prawdę, że Chrystus w niewidzialny sposób przechodzi i znajduje się pomiędzy nami, nakazując nam ręką, oczyma i głosem iść za Nim?!... Nie mamy oczu widzących Pana, ale czu-

jemy wszyscy, że żąda On od nas, abyśmy się po bratersku miłowali i wzajem sobie pomagali.

Dzieci Amerykańskie zrozumiały wezwanie i stworzyły same 11 miljonową armję miłosierdzia: Czerwony Krzyż dziecięcy. To samo przykazuje On Wam, polskie dzieci, przykazuje gorąco swą niewidomą obecnością, głosem i Waszem sumieniem. Głosu takiego można posłuchać lub nie, przyjąć wołanie lub odrzucić, lecz któreż z Was chciałoby się dopuścić zdrady wezwania i któraż szkoła zechce pozostać bez swojej armji dziecięcej Czerwonego Krzyża?!...

Do Młodzieży Polskiej!

„W szczęściu wszystkiego są wszystkich cele!“ mówi Mickiewicz do polskiej młodzieży, nawołując ją do pracy i walki dla szczęścia wszechistnienia!

Te same hasła głosi dziś „Czerwony Krzyż“, który swój sztandar, godłem Chrystusa znaczony, wznosi wysoko ponad odmęty życia, falą egoizmu zalane i obchodzi świat dokoła, ocierając łzy i gorące rany, zadane ludzkości przez wojnę.

Pod sztandary Czerwonego Krzyża garnąć się więc powinna z zapałem Młodzież polska, ideałami wieszczów naszych wykarmiona i dać wzór pracy i poświęcenia dla dobra Ojczyzny i świata całego.

Naród nasz pragnie widzieć corychlej tę nową armję swoją: Czerwony Krzyż Młodzieży, owiany duchem miłości i wiary w szczęście wszystkich, idący w przyszłość ze sztandarem Czerwonego Krzyża i pieśnią miłości na ustach „pieśnią ogromną, ziemi śpiewającą, jak stworzenie wiekopomną, końca nie mającą“.

Polski „Czerwony Krzyż Młodzieży“—to wspaniały początek odrodzenia moralnego — to łącznik między żołnierzem a jego sierotami między żołnierza poświęceniem — a Narodu podzięką, między Polską a świata całego Młodością!

OKÓLNIK.

Do Zarządów Oddziałów Okręgowych i Miejscowych, oraz PP. członków-korespondentów Polskiego T-wa Czerwonego Krzyża.

Zarząd Główny P. T. C. K. zawiadamia, że Komitet Główny P. T. C. K. na posiedzeniu dnia 10 Stycznia 1921 r. postanowił pobierać składki następujące: od członków dożywotnich *jednorazowo* pięć tysięcy (5.000) mk., *rocznie;* od członków rzeczywistych pięćdziesiąt (50) mk., wspierających dwadzieścia (20) mk., i członków Kół Młodzieży Czerwonego Krzyża sześć (6) mk.

Wszyscy członkowie powyższych kategorji otrzymują znaczki bezpłatnie. Oznaczone powyżej składki dla członków rzeczywistych i wspierających są minimalne.

Członkowie, którzy wpłacili składki do dnia 20 stycznia włącznie w normie dotąd obowiązującej, t. j. dożywotni 1000 mk., rzeczywiści 20 mk., i wspierający 6 mk.,—winni dopłacić za znaczki: rzeczywiści i wspierający po 5 mk., dożywotni po 100 mk.

Niniejszy okólnik podaje się do wiadomości i ścisłego wykonania.

15 stycznia 1921 r.

KORESPONDENCJA.

Nowy Sącz dn. 12/I 19:1 r.

Szanowna Redakcjo!

Dziękując uprzejmie za ogłoszenie mojej odezwy agitacyjnej: „Do Ludu polskiego“ z tak zaszczytną dla mnie uwagą w odnośniku, przesyłam obecnie do druku dwie nowe „Do młodzieży“ i „Do polskich Dzieci“. Pragnę gorąco za pomocą nich zapoczątkować u nas (w myśl artykułu naszego organu w № 18) Czerwony Krzyż Młodzieży i Czerwony Krzyż dziecięcy.

Powołując się na artykuł w № 9. „Organizacja C. K.“, w myśl którego członek korespondent winien za każdych 100 zwerbowanych członków otrzymać stosowne podziękowanie, proszę najuprzejmiej wyróżnić w dzienniku swoim (w Sączu organu miejscdwego niema) naszego członka—korespendenta, *Tomasza Widomskiego kierownika gminy* w Piwnicznej. W miasteczku tem, liczącem, 4.300 mieszkańców, przy pomocy naszej i jego usilności wpisało się do C. K. 800 członków, to znaczy że na każdą rodzinę wypada 1 członek. Jest to efekt nadzwyczajny, zwłaszcza, że miasteczko jest ubogie, w górskiej położone okolicy. Wywoła to winną emulację między członkami korespondentami, a dla wójta, Widomskiego, winno być miłą nagrodą za jego obywatelską gorliwość.

Cześć!

Za sekcję propagandy.
Marja Magdalena Gerżabkowa.

Nowy Sącz
Jagiellońska 18.

Lista strat.

Opalinski Walenty szer. 4 pułk. strz. p. zm. 2-9 20.

Opoka Roman szer. Mińsk. p. p. zm. 24-10 20.

Opatka Antoni szer. 6 p. p. 1 k. most. zm. 11-10 20.

Opałka Antoni szer. 1 k. motor. zm. 11-10 20.

Orchowski Maks szer. 59 p. p. 1|1 zm. 4-8 20.

Orlak Józef szer. 46 p. strz. kr. 11 k. zm. 12-8 20.

Orchowski Stanisław kapral s. 63 p. p. zm. 20-7 20.

Orzech Ludwik szer. 46 p. p. strz. kres. 9 k. zm. 14-8 20.

Orłowski Aleksander szer. 6 p. p. L. 7 k. zm. 1!-6 20.

Ostrowski Stanisław szer. 205 p. p. zm. 13- 10 20.

Osiński Feliks szer. 101 p. p. 6 k. zm. 22-9 20.

Owczarek Mieczysław szer. 5 p. p. L. 7 k. zm. 10-5 20.

Ozynchendler Symcha szer. 46 p. strz. kres. 11 k. zm. 11-6 20.

Pawlowski Stefan szer. 6 p. p. L. 5 k. zm. 9-5 20.

Pachnik Jan leg. 6 p. p. L. 5 k. zm. 6-6 20.

Pawełek Michał plut. 2 p. strz. k 7 sz. zm. 19-10 20.

Pawlik Wacław och. 205 p. p. 2 k. zm. 25-9 20.

Paszkowski Władysław szer. 50 p. p. 1 k. k. m. 6-7 20.

Pawlak Wojciech szer. 50 p. p. 6 k. zm. 4-8 20.

Pacyna Idzi kaprai 50 p. p. 9 k. zm. 4-8 20.

Parczyński Stanisław kpt. 5 p. p. L. 1 b. zm. 1-5 20.

Paterek Józef strz, 1 p. strz. p. 6 k. zm. 10-7 20.

Pawlaczyk Stefan kapral 6 p. p. L. 1 k. zm. 11-5 20.

Pachocki Jan szer. 6 p. p. L. 4 k. zm 11-5 20.

Pawelski Michał szer. 66 p. p. zm. 9-10 20.
Paczkowski Stanisław szer. 4|5. Baon Wart. 2 k. zm. 28-10 20,
Pacocha Franciszek szer. 1 p. a. p. 8 b. zm. 22-10 20.
Pamuła Feliks kapral 17 p. p. zm. 5-6 20.
Pająk Jan szer. 26 p. p. zm. 8-8 20.
Pawłowski Józef st. szer. 8 p. p. L. zm. 27-8 20.
Pawlikiewicz Józef szer. 157 p. p. 4 k. zm. 12-8 20.
Pacocha Franciszek szer. 1 p. a. p. 8 b. zm. 22-10 20.
Paszkowski Władysław 50 p. p. 1 k. zm. 6-7 20.
Pawlak Wojciech st. szer. 50 p. p. 6 k zm. 6-7 20.
Paluch Władysław st. szer. 202 p. p. 7 k. zm. 21-9 20.
Pasieczny Józef kan. 6 p. a. p. 1 bat. zm. 24-6 20.
Pachel Ludwik bom. 12 p. a. p. 4 bat. zm. 27-6 20.
Parczyński Władysław sierż. 6 p. p. L. 4 k. zm. 7-6 20.
Pankiewicz Ignacy kapral 6 p. p. L. 1 k. k. m. zm. 8-10 20.
Pawlis Jan szer. 144 p. p. strz. kr. 5 k. zm. 15-8 20.
Pawłowski Jan szer. 21 p. strz. p. zm. 21-10 20.
Pawlikowski Bronisław wachm. szt. 7 p. ułan. 3 szw. zm. 21-7 20.
Peron Stanisław szer. 6 p. p. L. 5 k. zm. 6-6 20.
Perkowski Jan szer. 5 p. p. L. 11 k. zm. 29-10 20.
Perliński Jan szer. 37 p. p. zm. sierp. 20.
Pfeiffer Fryderyk ppor. 3 Dyw. Leg. Urz. gos. zm. 17-10 20.
Plata Wojciech szer. 101 p. p. zm. sier. 20.
Płócienniczak Józef och. 5 p. strz. k. 5 d. zm. 18-9 20.
Pernaczyński Jan szer. 17 p. p. k. tel. zm. 25-5 20.
Ploch Stefan szer. 6 p. p. L. 1 k. k. m. zm. 11-5 20.
Pietrzaniewicz Józef szer. 28 p. strz. kan. zm. 7-8 20.
Piasecki Jan szer. 5 p. p. L. 1 k. zm. 12-5 20.
Pięta Józef szer. 17 p. p. zm. 4-6 20.
Pilczar Jan strz. 2 p. strz. k. zm. 30-8 20.
Piątek Józef szer. 50 p. p. 1 k. zm. 21-7 20.
Piątkowski Feliks szer. 63 p. p. 3 bat. zm. 8-10 20.
Piętrzak Bronisław szer. 19 p. p. k. tech. zm. 30 8 20.
Pistrowski Eugenjusz ppor. —— zm. 16-7 20.
Piotrowski Franciszek plut. 101 p. p. zm. sierpień 20.
Pilarski Kazimierz szer. 49 p. p. 8 k. zm. wrzesień 20.
Piwnicki Józef szer. 49 p. p. 2 k. zm. wrzesień 20.
Pilat Władysław szer. Baon Zap. 23 p. p. 4 k. zm. 25-10 20.
Piotrowski Florjan szer. 6 p. p. L. 9 k. zm. 8-6 20.
Pielech Antoni st. szer. 46 p. strz. kres. 3 k. k. m. zm. 13-6 20.
Piłat Stanisław szer. 53 p. p. 5 k. zm. 13-9 20.
Pietrzak Adam szer. 6 p. p. L. 12 k. zm. 21-8 20.
Podobalski Władysław szer. 6 p. p. L 9 k. zm. 8-6 20.
Poncz Bolesław szer. 2 Baon Etap. Kielce
Pogladziński Piotr szer. 1|6 p. p. L. 1 k. zm. 23-9 20.
Porzecki Józef szer. Grodzieński p. p. zm. 12-10 20.
Podrygała Stanisław szer. 46 p. strz. kr k. s. zm. 13-6 20.
Pol Józef szer. 5 p. p. L. 1 k. zm. 21-8 20.
Poler Marjan plut. 205 p. p. 1 k. zm. 15-8 20.
Pobory Władysław szer. 205 p. p. 8 k. zm. 2-8 20.
Prudziłko Stanisław szer. Wileński p. p zm. 19-10 20.
Przybylski Szczepan kapral 5 p. p. L. 3 k. zm. 12-5 20.
Przetacznik Ludwik strz. 1 p. strz. p. 11 k. zm. 3-8 20.
Przystalski Ignacy szer. 17 p. p. zm. 4-6 20.
Przybylski Władysław ppor. 35 p. p. 8 k. 2 b. zm. 24-7 20.
Przybyszewski Wiktor szer. 19 p. p. Ods. Lw. 1 k. k. m. zm. 30-7 20.
Pruszkowski Bolesław st. szer. 37 p. p. 2 k. zm. 30-7 20.
Prosit Józef szer. 46 p. strz. kres. 2 k. k. m. zm. 13-7 20.

Przybyłowski Franciszek szer. 205 p. p. 11 k. zm. 1-8 20.
Półskarbi Stanisław kapral 50 p. p. 9 k. zm. 4-7 20.
Pudło Jan strz. 1 p. strz. p. 7 k. zm. 17-6 20.
Puc Jan szer. 7 p. p. 1 k. 5|II B. W. 27-10 20.
Putjo Franciszek szer. 19 p. p. ods. Lw. 6 k. zm. 3-8 20.
Puplis Jan szer. 19 p. p. ods. Lw. k. tech. zm. 30-8 20.
Puciata —— ppor. adj. Lick. p. p. I B. zm. 9-8 20.
Puchalski Feliks och. 205 p. p. 6 k. zm. 24-9 20.

Raczkowski Edward szer. 205 p. p. 9 k. zm. 1-8 20.
Ratajczak Franciszek szer. 68 p. p. 8 k. zm. 16-7 20.
Rak Jan szer. 4 p. strz. p. zm. 5-9 20.
Rachwał Jan st. szer. 50 p. p. strz. kres 12 k. zm. 26-7 20.
Raświak Stanisław leg. 6 p. p. L. 1 k. zm. 15-6 20
Ramut Michał szer. 46 p. p. strz. kres. 12 k. zm. 12-6 20.
Razmur Kazimierz szer. 46 p. p. strz. kres. 2 k. zm. 9-6 20.
Raczkowski Józef szer. 13 p. p. 8 k. zm. 3-8 20.
Raczyński Marjan por. 27 p. p. zm. 2-8 20.
Rapel Mayer szer. 46 p. strz. kres. 5 k. zm. 14-8 20.
Radomski Wacław ppor. 46 p. strz. kres. 2 kkm. zm. 13-8 20.
Rane Otto kapr. 28 p. p. 12 k. zm 27-10 20.
Radzion Józef kapr. 5 p. p. L. 3 k. zm. 3-10 20.
Ratajczak Andrzej szer. 11 p. bat. pol. zm. 16-10 20.
Rejch Leib szer. 102 bat. p. rez. zm. sierpień 1920.
Refermat Ignacy szer. 50 p. p. k. t. zm. 17-7 20.
Roman Władysław kan. 12 p. a. p. 8 b. zm. 11-7 20.
Roniewski Stefan szer. 205 p. p. 11 k. zm. 1-8 20.
Rolinat Władysław szer. 59 p. p. 6/II, zm. 6-8 20.
Rostkowski Antoni szer. ——— zm. 9-8 20.
Rosół Andrzej kapr. 2 p. a. p. 8 b. zm. 21-7 20.
Rozenblum Mordka szer. 6 p. p. L. zm. sierpień 1920.
Rossa Marcin ułan 16 p. ułan. 2 k. zm. 11-6 20.
Roliński Jan szer. 17 p. p. zm. 17-10 20.
Roms Antoni plut. 1 p. strz. p. 5 k. zm. 4-8 20.
Rogulski Edward szer. 2 b. 1 k. m. kol. zm. 12-8 20.
Rodak Jan szer. 45 p. p. 2 k. zm. 21-8 20.
Rospond Michał szer. 145 p. p. s. k. 6 k. zm. 14-9 20.
Rosiak Franciszek szer. 6 p. p. L. 11 k. zm. 5-6 20.
Rutkiewicz Wojciech szer. I Baon Mot. 4 k. zm. 18-9 20.
Rudzienko Andrzej szer. 1 p. gen. Bał. zm. 24-10 20.
Rutyna Józef ułan 2 pułk. ułan. 3 szw. zm. 17-9 20.
Rutronowski Franciszek szer. 6 p. p. L. zm. sierpień 1920.
Rudnicki Władysław st. szer. 1 p. strz. p. 2 k. zm. 11-5 20.
Ruziński Marjan szer. Dyw. och. komp. szt. zm. 1-10 20.
Rychter Henryk szer. 101 p. p. zm. 12-8 20.
Rochalski Piotr szer. Szp. Pol. 10/14. zm. 20-10 20.
Rybicki Jan szer. 17 p. p. zm. 22-5 20.
Rzeźnik Józef szer. 6 p. p. L. 4 k. zm. 11-5 20.
Rzepiński Antoni szer. 6 p. p. L. 4 k. zm. 11-5 20.
Refermat Feliks szer. 50 pp. zm. 23-7 20.
Rudoś Ludwik st. szer. 5 p. p. L. 11 k.

Saczuk Stefan szer. 6 p. p. L. 3 k. k. m. zm. 7-6 20.
Samsel Konstanty szer. 33 p. p. 2 k. zm. 19-10 20.
Samonk Mieczysław kapral 35 p. p. zm. 12-10 20.
Samson Łukarz szer. 5 p. p. L. 11 k. zm. 29-5 20.
Samuk Michał szer. 1 pp. L. zm. 26-9 20.
Sapela Michał szer. 12 p. p. 2 k. k. m. zm. 7-10 20.
Sadza Walerjan szer. 1 p. strz. p. 1 k. z. zm. 24-8 20 r.

Sala Florjan szer. 202 p. p. zm. 26-29 20.
Samulski Jan szer. 46 p. p. strz. 9 k. zm. 12-6 20.
Samulnik Feliks szer. 7 p. p. L. zm. 20-8 20.
Selecki Zygmunt szer. 205 p. p. 11 k. zm. 5-8 20.
Sendyka Józef szer. 46 p. p. strz. k. 5 k. zm. 13-6 20.
Sekuta Kazimierz kan. 6 p. a. p. I B. zm. 3-8 20.
Serafiński Józef szer. 37 p. p. zm. 20-8 20.
Sieplelak Stanisław szer. 202 p. och. zm. 31-8 20.
Sikora Jan szer. 50 p. p. 6 k. zm. 4-8 20.
Sieradzki Jan szer. 50 p. p. 9 k. zm. 4-8 20.
Sikora Ignacy szer. 50 p. p. 12 k. zm. 12-8 20.
Sisek Leopold szer. 46 p. p. strz- kres. 6 k. zm. 13-6 20.
Siekierski Stanisław szer. 202 p. p. 3 k. zm. 25-9 20.
Siemiątkowski Adam 46 p. strz. kres. 3 k. k. m. zm. 15 6 20.
Siewierski Antoni szer. zm. 8-8 20.
Siejka Jan ułan 2 p. ul. 2 szw. zm. 12-9 20.
Silkowski Aleksander kan. 2/2 p. a. p. zm. 20-7 20.
Sikora Jan szer. 50 p. p. 6 k. zm. 8-8 20.
Skalski Zygmunt st. szer. 1 p. s. p. 1 k. zm. 1-8 20.
Skowroński Józef szer. 26 p. p. 6 k. zm. 24-10 20.
Skonieczny Władysław szer. Oddz. zam. 4 k. zm. 26-10 20.
Skorek Adam szer. 20 p. p. 5 k. zm. 17-9 20.
Skibiński Władystaw szer. 59 p. p. 1|I. zm· 4-8 20.
Skrobas Józef szer. 6 p. p. L. 4 k. zm. 7-6 20.
Skwarzec Franciszek szer. 46 p. p. strz. kres. 3 k. k. m. zm. 13-6 20.
Skonieczka Jan kapral 59 p. p. 5|2. zm. 6-8 20.
Skaziński Piotr st. szer. 59 p. p. 6|II. zm. 25-8 20.
Skrzycki —— szer. 49 p. p. 2 k. k. m. zm. 12-9 20.
Skórski Bolesław plut. 19 p. p. Ods. Lw 6 k. zm. 13-7 20.
Skrzekutowski Czesław szer. 6 p. p. L. zm. 20-8 20.
Śliwiński Stanisław kapral. 6 p. p. 8 k. zm. 12-6 20.
Sławiński Franciszek szer. 50 p. p. 5 k. zm. 5-8 20.
Szczepaniak Wojciech st. szer. 50 p. p. 6 k. zm. 5-8 20.
Sławicki Władysław szer. 50 p. p. 10 k. zm. 4-7 20.
Słowik Władysław strz. 1 p. strz. p. zm. 7-8 20.
Sliwa Antoni strz. 1 p. strz. p. 7 k. zm. 6-6 20.
Slisz Jan szer. 46 p. p. strz. kr. 5 k. zm. 13-6 20.
Śliwiński Ignacy kapr. 101 p. p. 3 k. zm 11-8 20.
Smoleń Paweł bom. ——— zm. 18-8 20.
Smolarczyk Władysław st. szer. 27 p. p. zm. 2-8 20.
Sowa Franciszek szer. 6 p. p. 10 k. zm. 17-6 20.
Sokoła Edmund kapral 5 p. p. L. 2 k. zm. 4-9 20.
Swadźba Alojzy st. szer. 5 p. p. L. k. tech. zm. 4-1 20.
Sobczak Piotr st. szer. 29 p. p. 7 k. zm. 16-6 20.
Śmieczkiewicz Stanisław plut. 26 p. p. 3 k. zm. 7-10 20.
Sobczak Antoni szer. 6 Dyw. Piech. kom. sztab. zm. 16-9 20.
Sokołowski Wincenty szer. 6 p. p. L. 3 k. zm. 7-6 20.
Sokołowski Józef plut. 101 p. p. 7 k. zm. 13-8 20.
Sprycha Jacenty szer. 67 p. p. 11 k. zm. 15-8 20.
Słupka Alojzy ppor. 51 p. p. kr. zm. 3-9 20.
Strzesiewski Stanisław szer. 5 p. p. L. 9 k. zm. 3-I 20.
Studziński Wacław st. szer. 6 p. p. L. 2 k. zm. 11-5 20.
Stachowicz Józef szer. 6 p. p. L. 4 k. zm. 11-5 20.
Stawicki Władysław st. szer. 50 p. p. 10 k. zm. 4-7 20.
Stodatka Antoni szer. 17 p. p. zm. 5-6 20.
Stasiak Wincenty szer. 6 p. p. 11 k. zm. 25-7 20.

Redaktor Dr. JÓZEF ZAWADZKI. Sp. Akc. Wyd. Druk. „Praca", Kredytowa 2/4